

Identifying the Factors Affecting the Role of Schools as an Experimental Educational Center for Students

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors

Sara Ezzati¹
Leila Sharifian^{2*},
Haider Torani³,
Nader Barzegar⁴,
Zahra Ismaili⁵

How to cite this article

Sara Ezzati, Leila Sharifian, Haider Torani, Nader Barzegar, Zahra Ismaili, Identifying the Factors Affecting the Role of Schools as an Experimental Educational Center for Students, *Journal of Islamic Life Style Centeredon Health*, 2021:5(2); 264-277

1. PhD student, Department of Curriculum Planning, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran (Corresponding Author)

3. Professor, Education Research Institute, Tehran, Iran.

4. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran.

5. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: la_sharifian@yahoo.com

Article History

Received: 2021/04/25

Accepted: 2021/09/11

ePublished: 2021/09/22

ABSTRACT

Purpose: The purpose of this research is to identify the factors affecting the role of schools as the center of educational experiences of students.

Materials and Methods: The research was carried out in terms of the data objective of the foundation. The research community was formed by experts in the field of educational sciences specializing in the field of educational experiences and the role of schools in it (they had books or textbooks). Based on theoretical saturation criteria, 17 people were selected in a targeted way. Data was collected by semi-structured interview using maxqda12 software.

Findings: As a result of 167 primary concepts (open code), 35 main concepts (core code) were obtained in two categories (overt and hidden), which in the form of a paradigm model including the core category with 3 components, causal factors with 4 components, factors Background with 9 components, strategic factors with 8 components, intervening factors with 6 components and consequences with 5 components were presented.

Conclusion: Experimental models actually play a central role in all educational affairs of students.

Keywords: the Role of Schools, Educational Experiences of Students, the Hidden and Obvious role of Schools, Students of Tehran

شناسایی عوامل موثر بر نقش آفرینی مدارس به عنوان

کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

ساره عزتی^۱

دانشجوی دکتری، گروه برنامه ریزی درسی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران.

لیلا شریفیان^{۲*}

استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران (نویسنده مسئول)

حیدر تورانی^۳

استاد، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، تهران، ایران.

نادر برزگر^۴

استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران.

زهرا اسماعیلی^۵

استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران.

چکیده

هدف: هدف از این پژوهش شناسایی عوامل موثر بر نقش آفرینی مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان انجام گرفته است.

مواد و روش ها: پژوهش از لحاظ هدف داده بنیاد اجرا شد. جامعه پژوهش را صاحب نظران حوزه علوم تربیتی متخصص در زمینه تجربیات تربیتی و نقش مدارس در آن (کتاب و یا مقاله داشتند) تشکیل دادند. بر اساس معیار اشباع نظری ۱۷ نفر به روش هدفمند انتخاب شدند. داده ها با مصاحبه نیمه ساختاریافته با استفاده از نرم افزار maxqda12 گردآوری شد.

یافته ها: در نتیجه ۱۶۷ مفهوم اولیه (کدباز)، ۳۵ مفهوم اصلی (کد محوری) در دو مقوله (آشکار و پنهان) به دست آمد، که در قالب مدل پارادایمی شامل مقوله محوری با ۳ مولفه، عوامل علی با ۴ مولفه، عوامل زمینه ای ۹ مولفه، عوامل راهبردی با ۸ مولفه، عوامل مداخله گر با ۶ مولفه و پیامدها با ۵ مولفه ارائه شد.

نتیجه گیری: الگوهای تجربی در واقع در تمام امور تربیتی دانش آموزان نقشی محوری دارند.

کلید واژه ها: نقش مدارس، تجربیات تربیتی دانش آموزان، نقش پنهان و آشکار مدرسه، دانش آموزان شهر تهران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۰

* نویسنده مسئول: la_sharifian@yahoo.com

مقدمه

امروزه در اغلب جوامع بشری آموزش و تربیت کودکان و جوانان یکی از برنامه های مهم خانواده ها است. تنیدگی و پیچیدگی زندگی اجتماعی و نیاز مبرم مردم هر جامعه به آموزش در زمینه های مختلف، بدیهی است که علاوه بر خانواده بخش عظیمی از مسئولیت های ناشی از امور خطیر تعلیم تربیت بر دوش دولت ها نیز می باشد (۱). در کشور ما نیز به حکم کلی اصول ۹۵ قانون اساسی جنبه اجباری تربیت عمومی، مسئولیت دولت و رایگان بودن آن را توجیه می کند. قانون گذاران برای اداره جامعه مجبورند با اعمال سیاست های قضایی به نحوی خسارت زیان دیده را جبران کنند لذا اولیای آموزشی از حیث مسئولیت حکمی مطابق با شرح وظایف در برابر فعالیت دانش آموزان مسئول هستند و دولت نیز از حیث مسئولیت واقعی در برابر فعالیت دانش آموزان در مواقع بروز حوادث و ورود خسارت مسئول جبران خسارت خواهد بود (۲).

از طرفی آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد خدماتی که وظیفه آن آموزش افراد بعنوان سرمایه های یک کشور است وظیفه ای مهم و بنیادی بر عهده دارد که باید آن را منطبق بر چهارچوبی از قبل مشخص و برنامه ریزی شده انجام دهد تا بتواند هر آنچه را که نیاز افراد در راستای بروز رسانی آگاهی هایشان است به نحو احسن انجام دهد. تعلیم و تربیت از مهم ترین و پیچیده ترین اموری است که نقش بسیار مؤثری در زندگی انسان دارد (۳). جایگاه والای تعلیم و تربیت در زندگی انسان و حتی حیوان، بر هیچ خردمندی پوشیده نیست و تاکنون هم در ضرورت آن تردید نشده است؛ چراکه تعلیم و تربیت درست، می تواند فرد را به اوج ارزش ها برساند و اگر غلط افتد، وی را به سقوط کشاند؛ زیرا آدمی (برخلاف حیوانات که آگاهی ها و نیازهای خود را به صورت غریزی می دانند)، در آغاز ولادتش فاقد علم و ادراک و تربیت و کمال است و به تدریج با تعلیم و تربیت مستقیم و غیرمستقیم، استعدادهای بالقوه او به فعلیت می رسند و رشد و تکامل می یابند (۴). در این راستا در تحقیق حاضر به بررسی نقش مدرسه به عنوان کانون تجربیات تربیتی پرداخته شده است.

دهقان مروستی و همکاران (۳) در پژوهشی با عنوان « توسعه دانش حرفه ای معلمان بر مبنای نیازهای اساسی روان شناختی دانش آموزان: مؤلفه های درگیری تحصیلی و ادراک کنترل زمان» بیان داشتند هدف از این مطالعه، ارائه راهکارهای عملی جهت توسعه دانش حرفه ای معلمان بر مبنای نیازهای اساسی روان شناختی دانش آموزان، باتوجه به دو متغیر درگیری تحصیلی و ادراک کنترل زمان بود. روش پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری کلیه ی دانش آموزان دختر مقطع دوره ی متوسطه دوم، (۸۰۰۰ نفر) بودند. شرکت کنندگان ۳۱۶ دانش آموز (۱۶ تا ۱۸ سال) دختر دوره متوسطه دوم بودند که باروش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند و به سه پرسشنامه مدیریت زمان ماکان، خود تعیین گری گاردیا، دسی و رایان و درگیری تحصیلی ریو پاسخ دادند. از نظریه خودتعیین گری دسی و رایان برای ارزیابی نیازهای اساسی روان شناختی (متغیر ملاک) و از نظریه مدیریت زمان ماکان، برای ارزیابی ادراک کنترل زمان (متغیر پیش بین) استفاده شد. روش آماری

آموزان محدود است. علاوه بر این، تجربیات معلمان در مدیریت گزارش‌های عصبی روانی که شامل حمایت‌ها و مداخلات EF می‌شود، بررسی نشده است. برای ارزیابی سطوح درک و بررسی تجربیات معلمان با گزارش‌های EF و عصب روان‌شناسی، یک پرسشنامه آنلاین شامل سؤالات بسته و باز ایجاد شد. ۱۰۶ معلم دبستان در ایرلند پرسشنامه را تکمیل کردند. شکاف‌های دانشی برای اصطلاحات عصبی روانشناسی مرتبط با EF شناسایی شد. معلمان نقش خود را در حمایت از ارتقای مهارت‌های اجرایی تشخیص دادند، اما مسائل مربوط به گزارش‌های عصبی روان‌شناختی و محدودیت‌های منابع ممکن است اجرای مؤثر حمایت‌های فردی و مداخلات مبتنی بر کلاس را محدود کند.

روبوسو ۲۰ و همکاران (۷) در پژوهشی تحت عنوان «تجارب و چالش‌های پیش روی معلمان مدارس دولتی در میان همه‌گیری COVID-۱۹: یک مطالعه پدیدارشناختی در فیلیپین» بیان داشتند که این مطالعه تجربیات زیسته معلمان مدارس دولتی را در طول شیوع کووید ۱۹ بررسی می‌کند. پاسخ‌ها از طریق تحلیل پدیدارشناسی تفسیری (IPA) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های این مطالعه به شرح زیر بود: (۱) بیشتر معلمان به طور قابل توجهی به دلیل کمبود منابع، مدیریت دانش آموزان، تسلیم و بار کاری که به استرس و فرسودگی شغلی کمک می‌کند، به چالش کشیده می‌شوند. (۲) وقوع عصر دیجیتال بیشتر معلمان مدارس دولتی را محدود کرد. آنها به سختی وظایف خاصی را برای دانش آموزان به صورت مجازی انجام می‌دهند، محیط یادگیری مؤثری را فراهم می‌کنند و با دانش آموزان ارتباط برقرار می‌کنند، زیرا منابع کافی نیستند. (۳) معلمان مدارس دولتی با توسل به ارتباط و درک درست در شرایط خود، با آن کنار می‌آیند. (۴) معلمان علیرغم استرس و فرسودگی شغلی تجربیات مثبتی کسب می‌کنند که شامل اشتیاق، ایجاد روابط و انجام وظیفه می‌شود.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر براساس هدف، توسعه ای است، و از منظر روش اجرا، توصیفی از نوع اکتشافی است. زیرا هدف پژوهش، شناسایی عوامل موثر بر نقش آفرینی مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان است. از منظر روش اجرا، توصیفی از نوع اکتشافی مبتنی بر نظریهٔ برخاسته از داده‌ها و طرح نوحاستهٔ اشتراوس و کوربین است. در این طرح، با این پیش فرض که باید امکان داد تا نظریه از داده تکوین یابد، نه اینکه مقوله‌های ویژه ای را مورد تأکید قرار داد، سعی شد ابعاد و مولفه‌ها و شاخص‌ها و در نهایت الگوی پارادایمی نقش مدارس در کانون تجربیات تربیتی از تحلیل ذهنیات و ساختار شناختی موجود در مصاحبه‌ها استخراج شود. مشارکت کنندگان در پژوهش را افراد خبره علوم تربیتی (مدیریت آموزشی، منابع انسانی و برنامه ریزی درسی و آموزش ابتدایی و همچنین مدیران و معاونین پرورشی مناطق آموزش و پرورش) که

همبستگی و رگرسیون چندگانه و گام‌به‌گام بود. مدیریت‌زمان و درگیری تحصیلی، (۲۱ تا ۱۸٪) واریانس نیازهای اساسی روان‌شناختی تبیین می‌کنند. هدف‌گزینی، مکانیسم‌های مدیریت‌زمان و درگیری شناختی، پیش‌بینی‌کننده‌های نیاز خودپیروی، نمره کل درگیری تحصیلی (شناختی و عاملی) و ادراک کنترل‌زمان پیش‌بینی‌کننده‌های نیازشایستگی و درگیری تحصیلی و مکانیسم‌های مدیریت‌زمان، به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های نیاز پیوند شناسایی شدند. در این مطالعه، مؤلفه‌های فردی محیط‌های یادگیری مطالعه شد، پیشنهاد می‌شود، مؤلفه‌های محیطی همچون روابط معلم - دانش آموز، سبک‌های یادگیری و تدریس مطالعه شود.

امیری (۵) در پژوهشی با عنوان «رابطه توسعه حرفه‌ای معلمان با عملکرد تحصیلی با تأکید بر نقش میانجی پیوند با مدرسه دانش آموزان پسر متوسطه دوم» بیان داشت که پژوهش حاضر باهدف بررسی رابطه توسعه حرفه‌ای معلمان با عملکرد تحصیلی با تأکید بر نقش میانجی پیوند با مدرسه دانش آموزان انجام شد. روش تحقیق توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش معلمان و دانش آموزان پسر متوسطه دوم شهر شیراز بودند که تعداد ۲۵۰ نفر معلم بر اساس جدول کرجسی و مورگان و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و تعداد ۲۱۳ دانش‌آموز به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. در تحقیق حاضر از پرسشنامه‌های عملکرد تحصیلی فام و تیپلور (۱۹۹۹)، توسعه حرفه‌ای ایوبی آواز و همکاران (۱۳۹۴) و پیوند با مدرسه رضایی شریف و همکاران (۱۳۹۳) استفاده شد که روایی آن‌ها توسط صاحب‌نظران دانشگاهی مورد تأیید قرار گرفت و پایایی آن‌ها نیز از طریق آزمون ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب ۰،۸۵، ۰،۸۹ و ۰،۷۹ به دست آمد و مورد تأیید قرار گرفت. به‌منظور تحلیل داده‌ها از تکنیک معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار آماری Lisrel و نیز نرم‌افزار آماری Spss ۲۶ استفاده شد. یافته‌های کمی حاصل از آزمون فرضیه پژوهش نشان داد که میان توسعه حرفه‌ای معلمان و عملکرد تحصیلی با پیوند با مدرسه دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. میان پیوند با مدرسه دانش آموزان با عملکرد تحصیلی آن‌ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و پیوند با مدرسه در رابطه میان توسعه حرفه‌ای معلمان با عملکرد تحصیلی دانش آموزان نقش میانجی داشته است.

کینان ۱ و همکاران (۶) در پژوهشی با عنوان «تجارب معلمان و درک عملکردهای اجرایی در کلاس‌های مدرسه ابتدایی ایرلند: یافته‌های یک پرسشنامه ترکیبی» بیان داشتند که مهارت‌های عملکرد اجرایی (EF) برای دانش‌آموزان جوان برای برآوردن خواسته‌های تحصیلی و اجتماعی در مدرسه ضروری است. توسعه مهارت EF به ویژه در سالهای اولیه تحت تأثیر تأثیرات محیطی قرار دارد. در محیط‌های کلاس درس، معلمان نقش حیاتی در ارائه پشتیبانی برای ارتقای این مهارت‌ها دارند. تحقیقات در مورد درک معلمان از حوزه‌های EF و تشخیص مشکلات EF در دانش

بدین ترتیب کدهای اولیه شناسایی و کدهای اولیه مشابه در یک طبقه کنار هم قرار گرفتند و طبقات اولیه شکل گرفت. این طبقات در هم ادغام شده و درون مایه ها را تشکیل دادند. همچنین جهت اطمینان از صحت داده‌های جمع آوری شده، درگیری طولانی مدت و عمیق داده‌ها وجود داشت. بعلاوه، دو پژوهشگر دیگر علاوه بر پژوهشگران اصلی، در تحلیل داده‌ها مشارکت داشتند. پژوهشگر دست نوشته‌ها را برای تایید کدگذاری و طبقات می‌خواندند. برای افزایش تاییدپذیری مجدداً به مشارکت کنندگان مراجعه می‌گردید. داشتن حداکثر تنوع در نمونه گیری و دیدارهای طولانی، راه‌های دیگر افزایش اعتبار داده‌ها بودند. از همان مصاحبه اولیه کدها و طبقات فرعی شکل گرفتند و سپس کاهش داده‌ها در تمام واحدهای تحلیل (کدها) ادامه یافت تا درون مایه‌ها ظهور یافتند و در شش بُعد (علی، پدیده، مداخله گر، راهبر، پیامدها، زمینه) به عنوان کدهای انتخابی جایگزاری شد. مصاحبه‌ها تا مرحله اشباع نظری داده‌ها ادامه یافت. تحلیل محتوای کیفی با نرم افزار MAXQDA12 انجام شد.

در این زمینه تخصص و یا مقاله و کتاب تالیفی داشته‌اند، تشکیل داده‌اند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از خبرگان با حداقل سه سال تجربه فعالیت در زمینه آموزشی و در مدارس، متخصصین با حداقل تحصیلات دکتری و فوق لیسانس در علوم تربیتی روش نمونه گیری نیز به صورت هدفمند بود. از نظر تشکری و تدلیه ۱ در این روش نمونه گیری، موارد بصورت غیر تصادفی و کاملاً هدفمند انتخاب می‌شوند که در بخش کیفی تعداد ۱۷ نفر از خبرگان در این پژوهش مشارکت داشتند که در جدول ۱ آورده شده است. رویکرد داده بنیاد (گردند تئوری) کیفی برای تعیین عوامل موثر بر نقش آفرینی مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان استفاده شد.

میانگین زمانی مصاحبه‌ها ۷۸ دقیقه بود. پس از پیاده سازی مصاحبه‌ها، به منظور تحلیل داده‌ها از روش گردند تئوری و همزمان با جمع آوری داده‌ها استفاده شد. بدین ترتیب که پس از انجام مصاحبه‌ها ابتدا متن نوارها پیاده شد. پس از آن یک نسخه از کدهای استخراج شده برای مصاحبه شونده ارسال و تایید شد. جهت آشنایی با داده‌ها و غرق شدن، داده‌ها چندین مرتبه بازخوانی گردید

جدول ۱: مشخصات مشارکت کنندگان در مصاحبه

متغیر	طبقه	فراوانی	متغیر	طبقه	فراوانی	متغیر	طبقه	فراوانی
	خبرگان و اساتید			فوق لیسانس	۱		پایین تر از ۳۹ سال	۱
	دانشگاهی در حوزه		تحصیلات				سال	
	تربیتی و مدیران			دکتری	۱۶	سن	۴۰ تا ۴۵ سال	۲
	مدارس، معاون		تخصصی				۴۶ تا ۵۰ سال	۹
محل	پرورشی اداره کل			زن	۷		بالای ۵۰ سال	۵
خدمت	شهر تهران، معاونین	۱۷					زیر ۱۰ سال	۳
	پرورشی مناطق شهر		جنسیت			سابقه	۱۱ تا ۲۰ سال	۸
	تهران، کارشناسان			مرد	۱۰	کار	بالای ۲۰	۶
	پرورشی و تربیتی و							
	کارشناسان شاخه							
	تربیتی ادارات مناطق							

یافته‌ها

سوال اول: نقش مدارس در تجربیات تربیتی دانش آموزان مقاطع ابتدایی چگونه است؟
در ابتدا شناسایی کارکردهای پنهان و آشکار نقش آفرینی مدارس در تجربیات تربیتی دانش آموزان انجام شد که در نهایت با ۱۶۷ شاخص

و ۳۵ مولفه برای کارکردهای پنهان و آشکار صورت پذیرفت که برای کارکرد آشکار ۱۷ مولفه و ۹۲ شاخص و برای کارکرد پنهان ۱۸ مولفه و ۷۵ شاخص شناسایی شد.

1 tashakkori and teddlie

جدول ۲: لیست کلیه مفاهیم استخراج شده از تکنیک مصاحبه نیمه ساختاریافته

عامل	مؤلفه (کدگذاری محوری)	شاخص (کدگذاری باز)	کدها
تاکید بر تدریس و یادگیری Emphasis on teaching and learning		انصاف در ارزشیابی و عدم قضاوت سوگیرانه	Etl1
		اطمینان از استفاده از روش تدریس مناسب توسط معلمان	Etl2
		علمی صحبت کردن	Etl3
		اطمینان داشتن از انجام فرآیند تدریس- یادگیری	Etl4
		اطمینان از توانایی علمی معلمان در زمینه تخصص و انتقال مفاهیم رشته به دانش آموزان	Etl5
		اعتماد و اعتقاد به مطالب آموزشی که معلمان ارائه می دهند	Etl6
مسئولیت پذیری و تعهد کاری مدیر و معلمان Responsibility and work commitment		پاسخگویی به دانش آموزان	Rwc1
		ارتباط و تعامل برقرار کردن با معلمان و دانش آموزان	Rwc2
		تبعیض قائل نشدن بین همکاران و دانش آموزان	Rwc3
		باز بودن درب اتاق مدیر به روی دانش آموزان و معلمان	Rwc4
		حضور داشتن در محل کار	Rwc5
حمایت علمی از دانش آموزان Student scientific support		راهنمایی و مشاوره و تشویق درست دانش آموز به انجام کار علمی	S1
		حمایت مالی از فعالیت های نوآوری و ابتکارات	S2
		آشنا ساختن دانش آموزان با فن آوری های نوین	S3
		برگزاری کارگاه های جهت آشنایی دانش آموزان با فعالیت های ابتکارانه	S4
تدوین قوانین و مقررات Develop rules and regulations		عمل کردن به قانون	Drr1
		آشنایی با قوانین و وظایف	Drr2
		برنامه تفکیک شده پشت درب اتاق مدیر	Drr3
		قوانین باید جنبه تنبیه و تشویق داشته باشند	Drr4
		تدوین منشور اخلاقی در مدرسه	Drr5
		عدالت در اجرای قوانین	Drr6
		قابل اجرا بودن قوانین	Drr7
		دایر نمودن کمیته اخلاق در پژوهش های انسانی	Drr8
معلمان Teacher		آموزش شیوه های تدریس، کلاس داری و ارتباط با دانش آموزان به معلمان	T1
		آموزش اخلاق حرفه ای و کاری به معلمان	T2
		آموزش سجایای اخلاقی	T4
		تشویق معلمان برای استفاده از تکنولوژی جدید	T5
		مسئولیت پذیری معلم در قبال دانش آموزان	T6
		رعایت عدالت تربیتی را برای تمام دانش آموزان توسط معلم	T7
		بصیرت و آینده نگری معلم برای تجربیات تربیتی دانش آموزان	T8
		ظلم ستیزی و نفی استکبار توسط معلم به عنوان کانون تجربیات تربیتی بسیار	T9
		آراستگی باطنی و ظاهری معلم	T10
		اعتدال و میانه روی در رفتار معلم عامل عدالت تربیتی	T11
		قانون مندی یکی از عوامل مهم در تربیت دانش آموزان به عنوان شهروندان آینده	T12
		پرهیز از خودمحوری و قانون گریزی در تربیت دانش آموزان	T13
تسلط معلم بر الگوهای تدریس نوین	T14		
فردگزینی (استخدام و جذب) تجدیدنظر در شیوه های جذب مدیران		استخدام افراد براساس شایستگی ها	Is1
		دقت به پتانسیل و توان علمی افراد در انتخاب و استخدام	Is2
		تجدیدنظر در شیوه های جذب مدیران	Is3

نقش کارکردهای ابتکار مدرسه

Is4	جایجا نکردن مداوم فرد متخصص و مدیران	Individual selection (employment and recruitment)
Is5	استخدام نیروهای جدید مسلط به روش‌های جدید پژوهشی	
Mc1	ارزشیابی توسط معلمان، سازمان و خود مدیر	Monitoring and control
Mc2	در اولویت قرار دادن عملکرد آموزشی دانش آموزان به جای عملکرد پژوهشی	
Mc3	نظارت مسئولین با هدف ارتقاء	
Mc4	نظارت بر کار و حضور معلمان	
Mc5	نظارت بر نحوه تدریس معلمان	
Mc6	نظارت و کنترل حضور و غیاب دانش آموزان	
Mc7	نظارت بر میزان مشارکت دانش آموزان در فعالیت‌های فوق برنامه	
Dpr1	کمبود ساختمان‌ها و کلاس‌های دارای بازدهی	Development of physical resources
Dpr2	کمبود امکانات و منابع آموزشی	
Dpr3	تمیزی و نظافت محیط مدرسه و کلاس	
Dpr4	فضای سبز و امکانات مدرسه	
Mrs1	تشویق معلمان نمونه به صورت شایسته	Modify the reward system
Mrs2	تلاش در جهت رفع مشکلات مدیران	
Mrs3	در نظر گرفتن رفاه مدیران	
EC1	تأثیر مستقیم کار و محیط	Environmental conditions
EC2	شرایط نامناسب آموزشی و پژوهشی برای دانش آموزان	
EC3	جغرافیای شهر	
CC1	محتوای برنامه درسی برای پرورش هماهنگ قوای ذهن	Curriculum content
CC2	محتوای برنامه درسی برای تربیت بدنی و بازی	
CC3	محتوای برنامه درسی براساس آینده نگری و آینده دانش آموزان	
CC4	محتوای برنامه درسی براساس کاربست تجربه	
CC5	محتوای برنامه درسی براساس تعلیم و تربیت اقتضایی	
CC6	محتوای برنامه درسی براساس روش تدریس متناسب با تربیت اخلاقی	
CC7	محتوای برنامه درسی براساس تربیت دینی	
CC8	محتوای برنامه درسی براساس آموزش توأم با نظم	
TM1	روش‌های تدریس جدید برای تدریس دروس	teaching method
TM2	شناساندن الگوهای تدریس جدید به معلمان	
TM3	فراهم سازی زمینه برای استفاده از الگوهای تدریس نوین	
TM4	تربیت دانش آموزانی با پیش سازمان دهنده های لازم جهت کاربست الگوهای نوین	
LLF1	ارزش‌ها و باورهای پایین جامعه بواسطه نگرش قالبی به اجرای برنامه درسی	Legal and legal factors
LLF2	فرهنگ پایین موجود در موضوعات پژوهش بواسطه تفکرات غیر منطقی	
LLF3	نبود برنامه‌های فرهنگی و تشویقی در سطوح سازمانی	
ERD1	علاقه مندی به یادگیری	Educational-research development
ERD2	توسعه علم و دانش در راستای اهداف تربیتی	
ERD3	استفاده از هوش و استعداد بالفعل شده دانش آموزان در امور آموزشی	
ERD4	انتقال نسل با تجربه ی سالم و درست به دوره های بعدی	
DPEC1	آشنایی با مفاهیم اقتصادی روز دنیا و کشور	توسعه مفاهیم سیاسی و اقتصادی
DPEC2	آشنایی با مفاهیم سیاسی روز دنیا و کشور	

DPEC3	آشنایی با مفهوم پس انداز	Development of political and economic concepts
DPEC4	آشنایی با مفهوم مالیات	
DPEC5	آشنایی با مفهوم حقوق و دستمرد	
DPEC6	آشنایی با مفهوم حق رأی	
EF1	تقویت سواد اطلاعاتی دانش آموزان و معلمان	
EF2	تقویت سواد رسانه ای دانش آموزان و معلمان	
EF3	تقویت مهارت های آموزشی	
EF4	تقویت مهارت های آموزشی	
EF5	آموزش مفاهیم سیاسی و قانونی به دانش آموزان	
TSF1	تقویت مهارت های کلامی و غیر کلامی	عوامل فنی و مهارتی Technical and skill factors
TSF2	تقویت مهارت های استفاده از رایانه	
TSF3	تقویت مهارت های بین فردی	
TSF4	توسعه استفاده ی کاربردی از مفاهیم آموزش داده شده	
Tmi1	نظرسنجی و ارزشیابی کار مدیر	
Tmi2	تأثیر رفتار مثبت معلم بر انگیزه مدیر	
Tmi3	دادن بازخورد مناسب از یادگیری و کلاس درس توسط معلمان به مدیر	
Tmi4	تعامل داشتن در جریان کلاس داری	
Wc1	داشتن وجدان کاری	وجدان کاری معلمان و مدیران Work conscience
Wc2	تعهد اخلاقی در قبال مسئولیتی که بر عهده گرفته	
Wc3	پابند بودن به حرفه و اصول کاری	
Wc4	فرهنگ پذیرش اشتباه	
Wc5	موافق با اهداف سازمان عمل کردن	
Wc6	برای خود یک وضعیت آرمانی در نظر بگیرند و سعی کنند به آن برسند	
Gies1	داشتن برنامه ریزی	رشد استانداردهای اخلاق فردی معلمان و مدیران The growth of individual ethics standards
Gies2	علاقمند بودن به شغل	
Gies3	رعایت انضباط و دیسیپلین کاری	
Gies4	خوش اخلاقی و گشاده رویی	
Gies5	امانت داری، صداقت و فادار بودن	
Pbc1	پاسخگویی اعمال خود بودن با توجه به آموزش های دینی	اعتلای اعتقادات و تحکیم فرهنگ Promoting beliefs and consolidating culture
Pbc2	نظام خانوادگی باثبات	
Pbc3	تأکید دین بر خوش اخلاقی	
Pbc4	قبول وظیفه در قبال تعهدات	
Cem1	ایجاد روحیه همکاری و تعامل بین دانش آموزان	تشریک مساعی Collaborating
Cem2	اندیشیدن تدابیری برای ارتباط دانش آموزان در مقاطع مختلف	
Cem3	در اختیار قرار دادن تجارب موفق توسط دانش آموزان به دیگر دانش آموزان	
Cem4	فضای باز تفکر برای دانش آموزانف معلمان و کادر آموزشی	
Lrm1	ایجاد انگیزه در دانش آموزان در زمان حضور در مدرسه	نقش راهبری تجارب دانش آموزان The leading role of managers
Lrm2	توجه به شایستگی های دانش آموزان جهت ارتقاء	
Lrm3	انتخاب بهترین و شایسته ترین افراد به عنوان دانش آموزان برتر و الگو	
Lrm4	علمی عمل کردن مسئولین مدرسه با دانش آموزان	
Cb1	آموزش فرهنگ صحیح مدرسه با استفاده از آموزه های دینی	فرهنگ سازی Culture building
Cb2	یاد دادن الگوهای اجتماعی به دانش آموزان	
Cb3	فرهنگ شهری و مدرسه	

Cb4	تعامل دانش‌آموزان و معلمان با فرهنگ‌های مختلف	
Cb5	ایجاد پیوست‌نگار فرهنگی	
Pm1	انتصاب مدیران و معلمان براساس توانایی‌ها نه وابستگی‌های سیاسی	سیاسی - مدیریتی
Pm2	میان‌روی مسئولان مدرسه در سیاست با دانش‌آموزان	Political-managerial
Pm3	آزادی سیاسی دانش‌آموزان در بیان افکار	
SF1	جذابیت فعالیت‌های اجرای برنامه درسی در بین معلمان	
SF2	کم‌رنگ بودن نقش تجارب معلمان ابتدایی از اجرای برنامه درسی	عوامل اجتماعی
SF3	سرعت بالای تغییرات تکنولوژی و ابزارهای ارتباطی و رسانه در رابطه با فعالیت‌های اجرای برنامه درسی	social factor
SF4	نامناسب بودن اجرای برنامه درسی در سطح سازمانی	
EF1	شرایط تحریمی و وضعیت نابسامان اقتصادی جامعه	عوامل اقتصادی
EF2	وضعیت اقتصادی خانواده‌ها	Economic factors
EF3	شهریه مدارس غیردولتی	
EF4	هزینه‌های جاری مدارس در طول تحصیل	
CF1	ارزش‌ها و باورهای پایین جامعه بواسطه نگرش قالبی به اجرای برنامه درسی	عوامل فرهنگی
CF2	فرهنگ پایین موجود در موضوعات پژوهش بواسطه تفکرات غیر منطقی	cultural factors
CF3	نبود برنامه‌های فرهنگی و تشویقی در سطوح سازمانی	
POF1	ادغام شدن برنامه‌های تجارب معلمان ابتدایی در سطح اجرای برنامه درسی	عوامل سیاسی
POF2	نگاه توأم با مدرنیته و ایجاد فضای رقابتی در بین مدارس بر مبنای نظام سیستماتیک مدیریتی و برون‌سیاری	Political factors
POF3	ناکافی بودن حمایت دولت از مدارس خصوصی خدمات رسان اجرای برنامه درسی برای معرفی و محبوب شدن آن‌ها	
POF4	ناکافی بودن حمایت دولت از برنامه‌های رسانه‌ای مرتبط با اجرای برنامه درسی	
PSF1	ورود دانش‌آموزان در سن کم به مدرسه	عوامل روانشناختی
PSF2	یادگیری اولین آموزه‌های تربیتی در مدرسه	psychological factors
PSF3	حذف فیزیکی والدین برای اولین بار	
PHF1	یادگیری ارتباط جمعی در سن ۶ و ۷ سالگی	عوامل فلسفی
PHF2	شکل‌گیری سوالات بنیادین در ذهن دانش‌آموز	Philosophical factors
PHF3	جهت‌گیری سیاسی و دینی دانش‌آموزان	
PHF4	یادگیری فکر کردن و اندیشیدن	
PHF5	یادگیری نحوه پرسیدن سوال و رسیدن به پاسخ	
FF1	نبود طولانی مدت مادر در کنار فرزند	عوامل خانوادگی
FF2	تأثیرات فرهنگی والدین بر کودکان	Family factors
FF3	آموزش‌های درسی اشتباه والدین	
CPD1	ترویج فرهنگ اجرای برنامه درسی قبل از تصمیم‌گیری	توسعه فرهنگی و همگانی
CPD2	ترویج فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی	Cultural and public
CPD3	آموزش زندگی مستقل به دانش‌آموزان	development
CPD4	تقویت حس اعتماد به نفس	
CPD5	تقویت روابط اجتماعی	
CPD6	تقویت حس انسان دوستی	
DVF1	تقویت اعتقادات و باورهای دینی دانش‌آموزان	توسعه عوامل ارزشی
DVF2	تطابق بین فرهنگ جامعه و فرهنگ فردی	

DVF3	تقویت حس احترام به بزرگ تر	Development of value factors
DVF4	رعایت حق تقدم	
ICF1	توسعه ویژگی های رفتاری دانش آموزان	Individual and collective factors
ICF2	توسعه باورهای دینی و ارزشی دانش آموزان	
ICF3	توسعه فرهنگ پذیری دانش آموزان	
ICF4	توسعه روابط اجتماعی دانش آموزان	

نظرات مشارکت کنندگان پژوهش نشان داد که شرایط علی نقش های پنهان مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان در دو عامل پنهان و آشکار با ۷ مولفه می باشد.

سوال دوم: شرایط علی نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان کدامند؟

جدول ۳: نتایج کدگذاری انتخابی (ابعاد و مولفه ها) برای شرایط علی نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

متغیرها	عوامل اصلی	مولفه ها	کد مصاحبه شونده
نقش آفرینی		عوامل فلسفی	I15, I11, I7, I13
مدارس به عنوان کانون تجربیات	پنهان	عوامل خانوادگی	I9, I1, I2, I6
تربیتی	آشکار	عوامل روانشناختی	I17, I16, I3, I11
		عوامل فیزیکی	I4, I1, I16, I10,

نظرات مشارکت کنندگان پژوهش نشان داد که پدیده اصلی (محوری) نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان دارای ۲ عامل پنهان و آشکار می باشد. به عنوان مثال:

در نهایت برای بخش علی ۴ مولفه و ۲ عامل استخراج گردید سوال دوم: پدیده اصلی (محوری) نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان کدامند؟

جدول ۴: نتایج کدگذاری انتخابی (ابعاد و مولفه ها) برای پدیده اصلی نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

متغیرها	مقوله های اصلی	مولفه ها	کد مصاحبه شونده
پدیده اصلی	پنهان	عوامل فردی و جمعی	I18, I10, I6, I15,
	آشکار	عوامل آموزشی	I5, I12, I8, I3
		عوامل فنی و مهارتی	I5, I11, I4, I3

نظرات مشارکت کنندگان پژوهش نشان داد که متغیرهای شرایط زمینه ای نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان دو عامل پنهان و آشکار می باشد.

در نهایت برای بخش پدیده اصلی ۳ مولفه و ۲ عامل استخراج گردید سوال سوم: شرایط زمینه ای نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان کدامند؟

جدول ۵: نتایج کدگذاری انتخابی (ابعاد و مولفه ها) برای شرایط زمینه ای نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

متغیرها	عوامل اصلی	مولفه ها	کد مصاحبه شونده
		وجدان کاری معلمان و مدیران	I12, I5, I14, I12, I13
	پنهان	فرهنگ سازی	I3, I4, I11, I5
		سیاسی - مدیریتی	I12, I8, I3
زمینه سازها		مسئولیت پذیری و تعهد کاری مدیر و معلمان	I3, I4, I11, I5
	آشکار	معلمان	I12, I5, I14, I2, I11
		فردگزینی (استخدام و جذب)	I3, I4, I11, I5

I12, I13, I10, I16, I17	اصلاح سیستم پاداش
I7, I8, I12, I13	محتوای برنامه درسی درسی
I5, I4, I11, I6	روش تدریس

در نهایت برای بخش زمینه های پژوهش ۹ مولفه و ۲ عامل استخراج گردید
سوال چهارم: عوامل مداخله گر در نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان کدامند؟

جدول ۶: نتایج کدگذاری انتخابی (ابعاد و مولفه ها) برای عوامل مداخله گر در نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

متغیرها	عوامل اصلی	مولفه ها	کد مصاحبه شونده
شرایط مداخله گر	پنهان	عوامل اجتماعی	I3, I4, I11, I5
		عوامل اقتصادی	I12, I8, I3
		عوامل فرهنگی	I11, I5, I1
آشکار	آشکار	عوامل سیاسی	I3, I4, I11, I5
		شرایط محیطی	I12, I5, I14, I2, I11
		عوامل حقوقی و قانونی	I3, I4, I11, I5

در نهایت برای بخش شرایط مداخله گر پژوهش ۶ مولفه و ۲ عامل استخراج گردید
سوال پنجم: راهبردهای نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان کدامند؟

جدول ۷: نتایج کدگذاری انتخابی (ابعاد و مولفه ها) برای راهبردهای نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

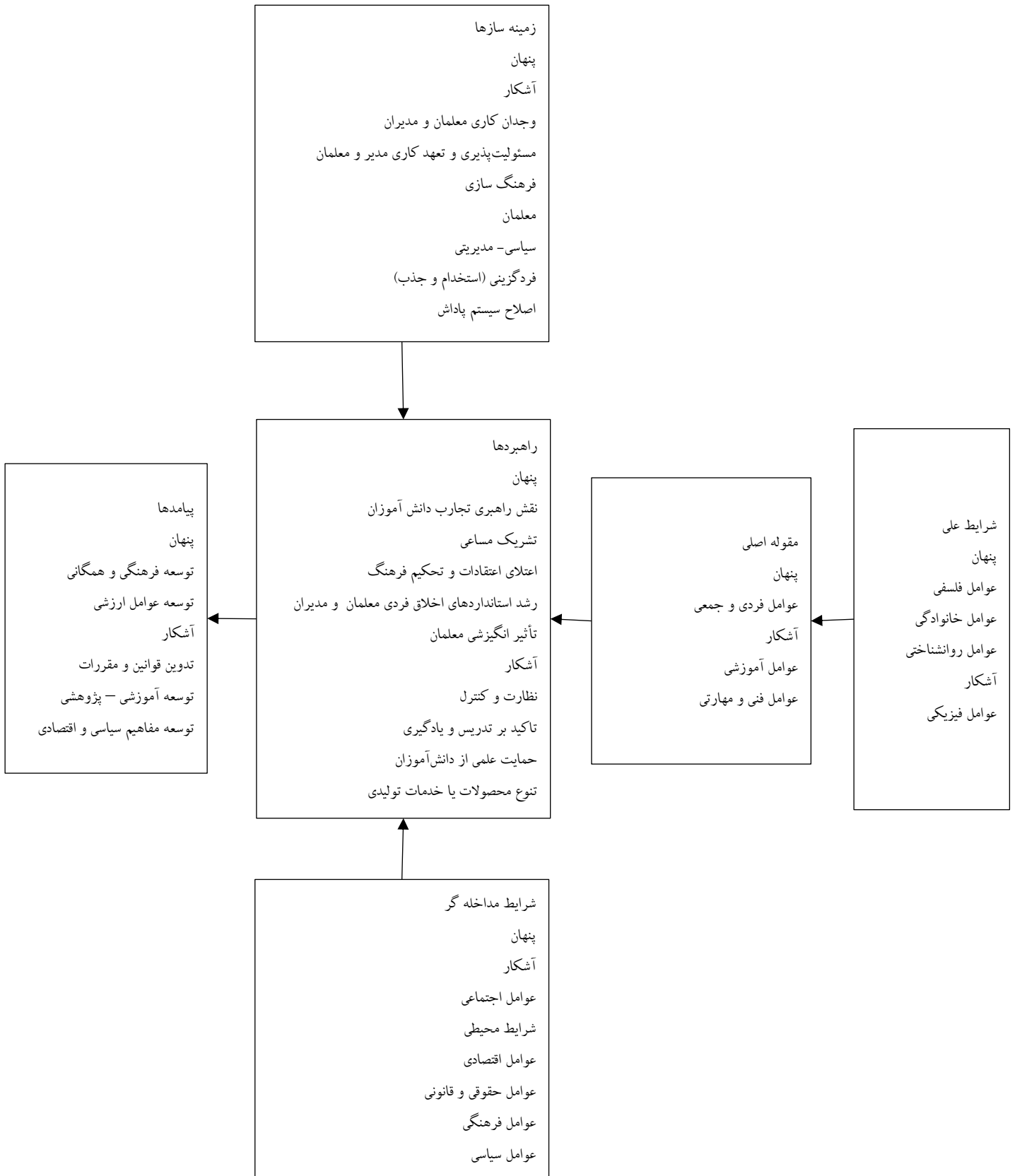
متغیرها	عوامل اصلی	مولفه ها	کد مصاحبه شونده
شرایط راهبردی	پنهان	نقش راهبری تجارب دانش آموزان	I12, I5, I14, I2, I11
		تشریک مساعی	I3, I4, I11, I5
		اعتقادات و تحکیم فرهنگ	I12, I8, I3
آشکار	آشکار	رشد استانداردهای اخلاق فردی معلمان و مدیران	I12, I5, I14, I2, I11
		تأثیر انگیزشی معلمان	I2, I7, I9
		نظارت و کنترل	I3, I4, I11, I5
		تاکید بر تدریس و یادگیری	I12, I5, I14, I2, I11
		حمایت علمی از دانش آموزان	I12, I13, I10, I14, I17

در نهایت برای بخش راهبردهای پژوهش ۷ مولفه و ۲ عامل استخراج گردید
سوال ششم: پیامدهای الگوی مدیریت استعداد برای دانشگاه فرهنگیان جنوب کشور کدامند؟

جدول ۸: نتایج کدگذاری انتخابی (ابعاد و مولفه ها) برای پیامدهای نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

متغیرها	مقوله های اصلی	مولفه ها	کد مصاحبه شونده
پنهان	پنهان	توسعه فرهنگی و همگانی	I3, I4, I11,
		توسعه عوامل ارزشی	I3, I4, I11, I5
پیامدها	آشکار	تدوین قوانین و مقررات	I16, I 18
		توسعه آموزشی - پژوهشی	I5, I12, I8, I3
		توسعه مفاهیم سیاسی و اقتصادی	I16

در نهایت برای بخش پیامدهای پژوهش ۵ مولفه و ۲ عامل استخراج گردید
 در آخرمدل پارادایمی عوامل موثر بر نقش های پنهان و آشکار مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان به شکل زیر ترسیم گردید.

شکل ۱. عوامل موثر بر نقش آفرینی مدارس به عنوان کانون تجربیات تربیتی دانش آموزان

3. Dehghan Marosti, Sanaz, Farzad, Wali Elah, Nouri, Rababe. (1400). The development of teachers' professional knowledge based on the basic psychological needs of students: the components of educational conflict and the perception of time control. *Career and organizational counseling*, 13(2), 129-154.
4. Moradi Mokhles, Hossein, Heydari, Jamshid, Poti, Nasibah (2017). The development of moral education by combining the components of critical thinking, ethics in science and technology, 13(3), 8-15.
5. Amiri, Jafar. (1400). The relationship between teachers' professional development and academic performance with an emphasis on the mediating role of bonding with the school of secondary school boys. *Education Management and Perspective Quarterly*, 3(1), 139-166.
6. Keenan, L., O'Sullivan, A., & Downes, M. (2021). Teachers' experiences and understanding of executive functions in Irish primary school classrooms: Findings from a mixed-methods questionnaire. *Irish Educational Studies*, 40(1), 101-114.
7. Robosa, J., Paras, N., Perante, L., Alvez, T., & Tus, J. (2021). The Experiences and Challenges Faced of the Public School Teachers Amidst the COVID-19 Pandemic: A Phenomenological Study in the Philippines. *International Journal of Advance Research and Innovative Ideas in Education*, 7(1), 10-6084.
8. Yari Dehnavi, Murad, Ebrahimi Shahabadi, Fatemeh. (2015). Phenomenology of sex education from the point of view of educational experts in Kerman secondary schools. *Journal of educational sciences from the perspective of Islam*, number 7, 95-114.
9. Maleki Avarsin, Sadegh, Talebi, Behnam, Sodi, Hora. (2018). Designing a structural-interpretive model of the

نتیجه‌گیری

الگوهای تجربی در واقع در تمام امور تربیتی دانش آموزان نقشی محوری دارند. متولیان آموزشی نه تنها باید عوامل اثرگذار بر تجربیات تربیتی دانش آموزان را بشناسند، بلکه باید از نظرات معلمان و مدیران و ولدین درباره نقش مدرسه در این تجربیات آگاهی یابند صاحب نظران دیگر دریافته اند که معلمان در تصمیم گیری درباره ایجاد یک تغییر در دانش آموزان از (تجربه) استفاده می کنند. بدین معنا که دخالت تجربه معلمان درباره عملی بودن تغییر در دانش آموزان تا آن حد است که آن تغییر اولاً به طور روشن و مشخص بیان شود، در مرحله دوم با مسائل مورد نظر معلمان و شیوه های اجرایی آنان همسو باشد و برحسب مزایای تغییر برای دانش آموزان نسبت به صرف انرژی معلم، واجد ارزش اثربخشی باشد. برای مثال: اینکه عده ای کم از آموزگاران به برنامه ریزی و اجرای برنامه دست زده و خود از آن ارزش یابی به عمل آورند، مبحث ارزشمندی در راستای آشکارسازی تجاربشان می تواند باشد. این تجارب البته با گستردگی و پوشش نیز باید همراه باشند و به همین دلیل نقش مدرسه در این مورد بسیار واضح و روشن است. مدارس به عنوان اولین مکانی که دانش آموزان گروه همسالان را می شناسند و می توانند اجتماعی شدن، دوست داشتن همسالان، احترام گذاشتن به مقام معلم، یادگیری و کارهای جمعی را تجربه کند؛ نقش اساس در تجربیات دانش آموزان دارد. مدرسه به عنوان یک خرده سیستم خود دارای درون دادها، فرآیند و برون دادهایی است که جمع کارکرد های آنها باعث اثرگذاری بر تجربیات دانش آموزان می شود. در این پژوهش ۶ بعد اصلی برای نقش آفرینی مدارس به عنوان کانون تجربیات دانش آموزان شناسایی گردید. همچنین برای این ابعاد ۳۵ مولفه و ۱۶۷ شاخص شناسایی شد که هر کدام از این ابعاد در دو کارکرد مجزا بررسی شدند کارکردهای آشکار با ۱۷ مولفه و ۹۲ شاخص و کارکردهای پنهان با ۱۸ مولفه و ۷۵ شاخص شناسایی شدند و در آخر مدل پارادایمی برای این پژوهش ترسیم گردید. نتایج این پژوهش با تحقیقات برخی از صاحب نظران در بخش مولفه ها همسویی داشت که دهقان مروستی و همکاران(۳)، امیری (۵)، رابوسو و همکاران (۷)، کینان و همکاران(۶)، یاری دهنوی و ابراهیمی شاه آبادی(۸)، ملکی آوارسین و همکاران(۹) و عبدالکیمووا (۱۰) در مولفه هایی همچون معلم و روش تدریس و محتوا با این پژوهش همسو بودند (۱۱).

References

1. Tejri, Tayyaba. (1400). Curriculum based on ethics of care: Continuity of maternal role in elementary school. *Curriculum Research*, 11(1), 77-104.
2. Shabani, Ali Akbar. (2019). Responsibilities and duties of education authorities and managers and teachers in front of students' activity, *Ormazd Research Journal*, 50(2), 27-60.

components of effective schools in the first period of secondary school. *School Management*, 7(1), 126-146.

10. Abdulakimovna, S. S. (2021). Socially Psychological Education of Self-Development Skills in Future Teachers Functions. *International Journal of Discoveries and Innovations in Applied Sciences*, 1(5), 231-235.

11. Porto, M. F., Puerta-Morales, L., Gelves Ospina, M., & Urrego Betancourt, Y. (2021). Executive functions and academic performance in primary education from the Colombian coast. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*.